

Sagubrott om Bråvalla slag.

Utdrag ur "Berättelser ur svenska historien" av Carl Georg Starbäck och Per Olof Bäckström (1885-1886)

Bland de historiska sagorna som tillhöra denna tid, intager sagan om Bråvalla slag första rummet. Detta slag är det största som hållits i Norden i fordomtima, och alla nordiska folk deltog i detsamma.

Ivar Vidfamne som öfvervann Ingjald Illråda, blef efter honom konung öfver Svea välde, men han underlade sig dessutom äfven Danmark. Härtill begagnade sig Ivar af en listigt uttänkt plan mera än af vapenmakt.

Tvänne bröder, *Helge* och *Rörek*, härskade då på *Seland*, och var den förre en väldig kämpe som på vikingased låg ute i härnad om somrarna, havande vunnit ett stort namn om sig. Rörek satt under tiden hemma och styrde riket.

Ivar ägde en dotter som hette *Auda*, och till henne friade Helge och vann äfven hennes kärlek. Men Ivar gaf den tappre hjälten afslag och sköt skulden på sin dotter. Ty han hoppades kunna väcka split mellan de båda bröderna och därunder kunna bemäktiga sig deras rike. Någon tid därefter kom Helge åter till Ivar och begärde nu hans dotter för sin broders räkning. Ivar gaf därtill sitt samtycke, sägande att det skedde med hans dotters bifall, och menade han sig nu hafva vunnit sitt mål.

Han bedrog sig likväl. Sämjan mellan bröderna förblef efter Röreks giftermål sådan som tillföre, och födde Auda efter en tid en son som kallades *Harald*.

Det begaf sig då en sommar, att Ivar kom östan från Svea rike med sin krigshär och lade till vid *Seland*, skickande genast bud till sin måg Rörek med begäran, att han ville infinna sig hos honom. Rörek ordade därom för Auda som sporde, om han ej ville bjuda Ivar till

gästabud. ”Töfva borde han dock”, menade hon, ”den natten öfver med sin färd till skeppen.”

När det nu hade lidit in på kvällen och blef liggdags, hade Auda låtit sätta en särskild säng midt på golfvet, och var den bäddad med all nya kläder. Här bad hon konungen sofva den natten och väl lägga på minnet, hvad han drömde, hvilket han följande morgon skulle förtälja för henne.

Om morgonen, när Auda frågade honom om hans dröm, berättade han följande: ”Mig tycktes uti drömmen”, sade han, ”som om jag var stadd nära intill en stor skog och var därintill en fager äng, där en hjort gick och betade i gräset. Ur skogen framträdde en leopard, hvars hud var skinande som guld, men hjorten genomborrade honom med hornen fram vid bogarna, så att han föll död ned; därefter såg jag en stor drake komma flygande mot hjorten som han spände om med sina klor och helt och hållet sönderslet. Då framkom ur skogen en björninna med sin unge, och ville nu draken fasttaga äfven henne, men björnen försvarade henne och ungen, och därmed vaknade jag.”

”En märklig dröm är detta”, sade Auda, ”och akta dig för konung Ivar, min fader, att han icke sviker dig, när du finner honom. Förestår dig till äfventyrs något svårt krig, och vore bättre, att du icke jagar den hjorten som dig syntes; dock förekommer det mig likväl som om du vore därtill ämnad och betecknad.”

Samma dag begaf sig Rörek med ett stort följe till skeppen till konung Ivar. När han nu kom ombord på konungasnäckan framför konung Ivar och hälsade honom, besvarade denne icke hälsningen, utan låtsades som om han hvarken hörde eller såg. Rörek sökte emellertid på alltsätt blidka sin svärfar och sade sitt ärende, ”att han låtit reda till ett gästabud, vartill han vore kommen att bjuda honom.”

”I en olycklig stund”, gaf då Ivar till svar, ”gaf jag dig min dotter till äkta, och är det icke underligt, att hon aldrig är dig trogen.”

Rörek svarade, ”att han kom med henne väl öfverens och ville förmoda, att konung Ivar också icke skulle ångra, hvad han gjort.”

Då svarade Ivar vred: ”Litet lærer du veta, huru Helge och Auda bedraga dig med sitt umgänge; men det är i hvars mans mun, att Harald är kung Helges son, och att han är honom alldeles lik. Detta bedrägeri har jag kommit att uppdaga för dig, och vill jag hellre att du avstår henne alldeles åt din broder, än att du af klenmodighet låter detta längre blifva ohämnat.”

Rörek mälde, ”att han icke hade hört något härom, men ville han dock ingalunda förlora Auda, och bad han därför Ivar råda i denna sak.”

”Intet annat vill jag råda”, svarade då Ivar, ”än att du antingen dräper din broder, konung Helge, ty förr blir aldrig någon förtrolig kärlek mellan dig och Auda; eller ock att du avstår kvinnan alldeles åt din broder, hvilket dock vore förenat med stor skam för dig; men annan utväg gives icke.”

Rörek sade härtill: ”Aldrig vill jag mista min hustru, utan fast hellre hämnas denna skymf”, och därmed skildes han från Ivar och red hem med sitt följe, varpå Ivar seglade vidare söderut.

De ord Ivar sålunda uttalat buro inom kort frukt. Under en lek som anställdes, sedan Helge kommit hem om hösten, och då han var obeväpnad, genomborrade Rörek honom, så att han föll död ned. Alla togo Helge i försvar och ogillade, hvad Rörek gjort. Men Auda såg i allt sin grymme faders anslag, och anande att han icke skulle stanna därmed, drog hon sig med mycket följe inåt landet.

Under tiden hade Ivar varit ute i härnad, och först efter återkomsten fick han underrättelse om hvad som timat på Seland. Han visade sig då högeligen vred öfver sin mågs illgärning och lofvade ätt hämnas Helges död. Skyndsamt landsteg han på Seland, nedgjorde Rörek och

hans män och vann så det mål, hvarefter han så länge fikat. Han blef, såsom Helges hämnare, tagen till konung.

Auda flydde nu med sin son och alla skatter, hon i hast kunde samla, först till Gotland och därifrån till konung *Radbart* i Gardarike. Denne mottog henne gästvänligt, och efter någon tid tog han henne till äkta. När tidenderna härom kommo till Ivar, blef han mäktas vred, och med en flotta, så stor, att ingen viste räkning på skeppen, seglade han österut till Gardarike för att hämnas på *Radbart* för det denne, honom oåtspordan, tagit hans dotter till äkta.

När nu Ivar var kommen in i *Kyrialabotten*, såsom Finska viken då kallades, hände det natten förr, än landstigning skulle göras, att Ivar hade en dröm som syntes honom särdeles märklig. Han tyckte sig se en stor drake flyga ut öfver hafvet, och var drakens färg som guld, och det gnistrade af honom allt uppåt himmelen som ur en stor smedjeugn, så att skenet däraf gick ut öfver alla de närmaste länderna. Alla fåglar som i nordlanden vistas, tycktes följa draken efter. Åter syntes honom på ett annat ställe uppstiga norr ut i landet en molnsky som förde med sig storm med slagregn och isglopp. När den stora draken flög upp ur sjön på land, föll slagregnet med mycken tjocka och mörker öfver honom, så att hvarken han eller fåglarna syntes; men han hörde dock det myckna gny som gick allt sydväst ut öfver landet, så långt som hans riken sträckte sig. Då tyckte han sig se stället, där hans skepp lågo, och blefvo alla dessa till valfiskar, hvilka summo ut till havs.

Ivar lät kalla sin fosterfader *Horder* att uttyda denna drömmen. *Horder* svarade, att han var så gammal till åren, att han ej mer var duglig att uttyda drömmar. *Horder* stod då på en bergklint framför ändan af skeppsbyggnaden, men Ivar låg i sitt tält på höfdingaskeppet och hade dragit åt sidan täcket, medan han samtalade med sin fosterfader. Konung Ivar som nu var mycket gammal, hade fått stor ängslan af

drömmen och befallde Horder stiga ombord på skeppet och där uttyda hans dröm.

”Dit går jag icke”, svarade Horder; ”icke heller göres behov af att utreda din dröm, ty du lärer nogsamst själf veta, hvad den betyder, och är förmodligen icke långt därtill, att Svea rike och Danmark skola skiftas och blifva åtskilda. Lärer du nu vara kommen döden helt nära, fast du har inbillat dig kunna underkuva alla riken och ej vetat besinna, att endast det skall hafva framgång, att du snart måste dö, utan att någon af de dina bekommer riket efter dig.”

”Kom hit och säg dina onda spådomar”, ropade då Ivar. ”Nej”, svarade Horder, ”här vill jag stå och dem förkunna.”

Konungen begynte då fråga: ”Hurudan är bland Asar min fader Halfdan?” Horder svarade: ”Han är hos Asa Balder som alla Gudar begrät, och dig olik.

”Väl talar du, fosterfader”, sade konungen, ”kom därför hit och gör din berättelse.” Horder svarade: ”Här månede jag stå, och härifrån vill jag tala.”

Konungen sporde då: ”Hvem är bland Asarne Rörek?” Horder kvad:

*Han är Häner,
fegast bland Asar,
dock mot dig hätsk.*

”Hvem är bland Asar Helge?” frågade Ivar ytterligare. Horder kvad:

*Heimdal han är,
dummast bland Asar,
men mot dig hätsk.*

Ivar sade: ”Hurudan månede då jag bland Asar vara?” Horder kvad:

*Du månde för Asar
mest vara förhatlig,
som Midgårdsormen.*

Då svarade konungen och var mycket vred: ”Där så är, att du förkunnar mig min död, så säger jag dig det tillbaka, att du ej heller länge skall lefva; ty jag ser och känner dig väl, där du står, lede jätte. Kom nu närmare i färd med Midgårdsormen och låt oss försöka hvarandra.”

Han var nu så förivrad, att han sprang upp på skeppsbord och öfver relingen i hafvet. Horder störtade sig äfven utför berget, och de som på skeppen voro, sågo sedermera hvarken Horder eller konungen, ty ingendera kom sedan upp igen.

Därpå lät hövdingarna med lurarna gifva tecken, att folket skulle gå i land och hålla ting. När nu blef bekant, att konungen var död, rådgjordes om, hvad man skulle företaga med den stora hären. Men då ingen hade någon sak med konung Radbart, beslöt man att låta hären skiljas. Och när de fingo god vind, seglade en hvar hem till sitt igen.

När konung Radbart nu sporde att Ivar var död, utrustade han sin styvson med skepp och manskap, att han skulle återtaga sitt fädernerike. Harald kom så till Seland och blef där antagen till konung. Därpå höll han sin led till Skåne, hvilket rike hans moders fränder tillförene ägt, och bemäktigade sig så väl detta som alla de riken, varöver hans morfader varit rådande, men hade han dock till en början många strider att utstå. Ty emedan han blott var 15 år, när han först blef konung, ville många af deras ättlingar som af Ingjald Illråda blifvit förjagade, återtaga sina fädernefylken. Men Harald besegrade dem alla, och fick någon behålla sitt rike, så blef han Haralds skattkonung.

Han förde sedan i främmande länder vidt omkring sina vapen och höll så många fältslag, att före honom ingen i hans släkt utmärkt sig genom så stora krigsbedrifter. Däraf blef han kallad *Harald Hildetand*, det är krigets tand, af *Hildur som* betyder krig.

I striderna nyttjade han hvarken brynja eller sköld, och trodde man därför, att han i sin ungdom genom den trolldom som kallas Seid, blifvit gjord hård, så att inga vapen kunde bita på honom. Andra säga, att Odin själv förlänat Harald denna gåfva och att Harald därför lofvat Odin alla dem som föllo för hans svärd.

Äfven sin krigskonst hade Harald lärt af Odin. Det var den så kallade *svinfylkingen*. Sättet att svinfylka hären var att uppställa den i form af en kil, så att en man stod i första, två i andra, tre i tredje ledet och så vidare, eller också en man i första, tre i andra, fem i tredje, sju i fjärde och så vidare i samma tillväxande förhållande. Namnet har denna slagordning fått af sin likhet med ett svinhuvad.

Den lämpade sig på det förträffligaste både till försvar och anfall. I förra fallet gjorde de krigare som stod på sidorna af kilen, en half vändning åt höger och vänster, så att de kom att stå med ansiktena vända rakt mot fienden, hvarpå de satte sköldarna så tätt tillsammans, att hela linjen bildade en enda sammanhängande och ogenomtränglig sköldmassa, under det de som stodo i kilens inre, lyfte sköldarna öfver sina hufvuden och sålunda bildade ett lika sammanhängande sköldtak.

Var det nu fråga om att angripa, kunde anfallets hela tyngd riktas mot en enda punkt; och bröt man in i den fientliga hären, så att man tog till med huggvapen, svärd och yxor, var denna slagordning i det närmaste oemotståndlig. Skalderna besjunga den också såsom den fruktansvärdaste af alla.

Sina hirdmän höll Harald äfven under fredstider i ständig övning, så att det berättas, att män funnits hos konung Harald, hvilka ägt den

färdighet, att de kunde hugga ögonbrynen af hvarandra utan att skada ansiktet. Den som blinkade för ett sådant hugg, blef ej godkänd som Harald Hildetands man.

Sigurd Ring hette konung Haralds frände. Han var son af *Randver som* var Radbarts och Audas son, och således Haralds halvbroder.

Hände sig nu en höst, att denne Ring kom att besöka sin frände konung Harald. Han blef härligen undfägnad och uppehöll sig där någon tid, varande det bästa förtroende mellan fränderna.

Men emedan Harald begynte mycket att åldras, satte han Sigurd Ring öfver hären, att han skulle skydda landet, och någon tid därefter satte han honom till konung i Upsala, öfver allt Sveavälde och Västergötland, behållande själv Östergötland och Danmark.

Där uppkom dock oenighet mellan de båda fränderna. Skalderna säger, att det var Odin själf som anstiftade den.¹ Anledningar till strid pläga dock icke vara svåra att finna för två grannkonungar, i synnerhet om den ene skall vara beroende af den andre, fastän han känner sig stark nog att trotsa sin öfverkonung.

Vare emellertid härmed huru som helst, det blef beramat, att konung Ring i Sverige och den gamle konung Harald Hildetand (de finnas som säga, att han var 150 år gammal) skulle mötas i strid, och blef stället för striden bestämdt.

Där finnes på Sveriges östra kust en halvö som bildas af två vikar, Bråvikén och Slåtbaken. På denna halvö nära intill Varaby eller

¹ Hvad som vanligen berättas om Haralds ålder och sjuklighet samt försöket af hans män att dränka honom i badet, synes vara yngre sagors försök att undvika talet om Odin, den hedniske guden.

Tuna-å lågo slätterna, där det vidtberytade slaget stod, det största i Norden i fordomtima.

Sigurd Ring anlände först. Han hade samlat sin här från Svealand och Västergötland, men äfven från Norge stötte mycket folk till honom, och säges det, att när hären for ut genom Stocksund, voro där samlade 2,500 skepp.

Konungen själv med sitt följe och västgötahären red landvägen söder ut till *Ejrarsund* (nu Örebro) och därifrån genom den skog som då hette *Kolmörker* eller *Myrkvider* (nu Kolmården) och hvilken då liksom nu skilde Svealand och Östergötland.

Västerut, där denna skog sammanhänger med Tylöskogen och Tiveden, var den så godt som ogenomtränglig, hvarför äfven vägen gick mera österut, ungefär där den nu går mellan Norrköping och Nyköping. Här tågade Sigurd fram med sitt följe och fann sin flotta sig till mötes.

Men ryktet om den stora striden som skulle äga rum mellan de båda frejdade konungarne, hade spridt sig vidt omkring, och hvar det fans en kämpe som ville utmärka sig, så skulle han vara med i den striden.

Därför strömmade från alla håll konungar och beryktade kämpar till så väl Sigurd som Harald. Så kom till Sigurd en konung *Ali den fräkne*, och följde med honom sju andra konungar jämte en mängd kämpar, bland hvilka den namnkunnige Starkodder, Storverks son. Den sistnämnde skall om slaget hafva diktat ett kväde som af de äldsta hävdatecknarna blifvit lagt till grund för berättelsen om det samma.

Harald hade samlat sin här från hela Danmark, Östergötland och norra Tyskland, och var hären så stor, att man kunde gå på skeppen liksom på en brygga, från Seland's strand till Skånes.

Han sände då en man, benämnd *Hjorleif*, med det saxiska manskapet till Ring att uppsäga honom fred och sämja, utmana honom till strid och bestämma stad och ställe, där striden skulle stå.

Många ryktbara kämpar voro i konung Haralds här, namnkunnigast dock bland dem alla *Ubbe* från Frisland. I sju dagar vräkte Harald omkring på sjön, innan han landade i Bråviken, öster om Sveahären. Den förnämste i Haralds följe och hans rådgifvare var en höfding som hette *Brune*. Honom lät Harald skipa folket i slagordning och skicka höfdingarna under sina vissa märken.

Men i Haralds här voro även trenne sköldmör, *Ursina*, *Heida* och *Vebiorg*. Sköldmö var den kvinna som, föraktande kvinnans vanliga, tysta verksamhet, älskade högst utaf allt stridernas då, mödor och ära. Hagbart gaf sig ut för en sådan, när han kom för att träffa Signild i Sigards gård, och i hans ord till konungadotterns tärnor kunna vi ytterligare utfylla beskrivningen om en sköldmö.

När nu hären var ordnad, sände Harald som själv för sin ålders skull måste färdas i vagn, Brune och Heida att undersöka fiendens ställning, och om Ring var redo till strid.

Men de återkommo snart, och Brune sade till konung Harald:

”Som det synes mig, äro Ring och hans folk färdiga till striden. Han har dock så uppställt sin här och är hans slagordning så spetsig fram-till som en vigge eller som ett svinhuvad, att det lærer blifva svårt att strida mot honom.”

”Hvem har lärt konung Ring”, svarade då Harald, ”att så ordna sin här? Tänkte jag dock att ingen, förutom Odin och jag, skulle känna den konsten. Eller månede du i dag, Odin, vilja göra mig segern tvivelaktig?

Förr hände det aldrig; dock beder jag dig, att du det icke tillstädjer. Men är det nu så, att du icke månede gifva Harald segern i dag, så låt

honom falla med hela sin här; sig själv och alla de svärdfallna gifver han dig, Odin!”

Det var som Brune hade sagt. Konung Ring hade ställt sin här i svinfylking och var slagordningen så tät, att man ej öfver den främsta spetsen kunde se längre bort.

Främst i svinfylkingens spets, där som mest gälla skulle, stod en den ypperste kämpe som hette *Ragvald* den rådkloke, och näst efter honom stodo *Trygve* och *Läsir*, efter hvilka kommo *Alfreks* båda söner och *Yngve*.

I sista ledet stodo Telemarksboarne från Norge. Om dem gick det tallet, att de ägde minsta anseendet i hären och voro af alla föraktade såsom tröga både i ord och gärning. Emedan man därför ansåg sig hafva ringa hjälp af dem, hade de fått den nämnda platsen i slagordningen. Men de voro dock skickliga bågskyttar.

Odin kom okänd en gång, säger en gammal sång², till en konungs hof, och då han ej ville säga sitt namn, blef han satt mellan dubbla eldar i åtta nätter. Agnar, konungasonen, var den ende som förbarmade sig öfver den gamle, enögde främlingen och räckte honom, där han satt uti lågorna, ett horn, fullt af mjöd.

Till belöning sjöng honom Odin en sång, vari han bland annat även lofvade honom riket snart, något som inträffade, när Odin skildes från konungagården och uppenbarade sitt namn.

I denna sång nämner han Valkyriornas namn, och ingenting lämpar sig bättre än just dessa namn att visa, huru hos de gamle tron på gudomliga makter föddes och huru af bildliga föreställningar blefvo gudomliga väsenden.

² Den sång i Eddan som heter *Grimnismal*

Hirst är den första Valkyrians namn och betyder skakning eller slag på sköldarna; *Mist*, den andra Valkyrians namn, betyder förvirring; *Skeggold*, den tredje, betyder svärdens tid; *Sjögul* flykt, *Hildur* tapperhet, *Thrudr* ståndaktighet och så vidare.

Se vi nu närmare på betydelsen af dessa namn, skola vi finna, att de alla utmärka skiften i ett fältslag. Slaget började med härrop och sköldskakning, hvarunder härarne under en skenbar förvirring ryckte emot hvarandra, och svärdens tid kom, härarne sammandrabbade och så vidare.

Dessa benämningar blefvo stående; man begagnade ständigt uttrycket: sköldskakningen, det vill säga "Hirst kommer", i stället för "striden börjar" och likaså sade man "svärdens tid är inne", det vill säga "Skeggold är här", och så vidare.

En hvar inser väl, huru lätt man då kunde komma att tänka sig Hirst och Skeggold som personer i stället för begrepp och genast voro de gudomliga väsenden, Allfaders tärnor som ledde striderna och ledsagade kämparne till Valhall.

*Stridslur ropar,
lösen flyger ut.
Svärdsklingor springa och blodströmmar vandra,
Härarne famna i vrede hvarandra.*

Så målar vårt århundrades skald begynnelsen af en strid. Och stridslurar ljödo på Bråvallaslätten och sköldebrak och härrop. Mist var när och Skeggolds stund var kommen; hennes ansikte strålade, där hon lyddes från hästen på sköldarnas gny och svärdens sång.

Pilarne avsköts först, och de flögo genom luften tätt som hagel; därpå kastades spjutet och så grep man till slagsvärden och de järnbeslagna

stridsklubborna. Som två åskmoln mötas, så möttes härarne, och där blef ett vapenbrak som om himmel och jord fallit tillsammans:

*Hafvet, förskräckt,
tiger och undrar.
Solen är släckt,
Asa-Tor dundrar.*

Men ur förvirringen vid första sammandrabbningen se vi snart en och annan figur liksom träda fram ur massan och ensamt tilldraga sig vår uppmärksamhet.

Där se vi den gamle konung Haralds mäktige kämpe Ubbe från Frisland gå fram ur den danska härens djupa led. Han riktar sin gång mot främste mannen i Sigurds fylking, mot Ragvald den rådkloke.

En den allra hårdaste strid uppstod mellan dem, och man såg de väldigaste hugg undfås och gifvas å ömse sidor, ty storhuggande män voro de båda. Här utdelade dock Ragvald sina sista hugg; han föll, och Ubbe sökte vidare fram i striden, lämnande åt andra att döma, hvem som var dråpligare kämpen. Trygve som stod i ledet efter Ragvald, var den som närmast föll för Ubbe.

När Alfreks söner från Upsala märkte detta, vände de sig båda mot honom, men så stark och märklig kämpe var han, att han dräpte dem båda och strax därpå äfven Yngve. Sedan gick han så häftigt fram, att alla måste vika för honom.

När konung Ring såg detta, uppmuntrade han sitt folk och sade, ”att de icke skulle låta en enda man så förhäfva sig öfver dem alla; modiga män som de voro.”

”Hvar är Starkodder nu?” sporde han vidare, ”han som alltid förr bar högsta priset i striden?”

Starkodder svarade: ”Svårt är nu att vinna, herre; dock skall jag göra mitt till och uträtta hvad jag kan. Men Ubbe är en hård kämpe.”

Derpå gick han emot Ubbe, och begynnade nu mellan dem båda en strid som varade länge och som var den häftigaste.

Slutligen gaf Starkodder Ubbe ett stort sår, men själv hade han fått sex och dem alla stora, så att han tyckte sig aldrig hafva varit i större fara för en enda man.

Men härmassorna trängdes emellertid mot hvarandra, och de båda väldiga kämparne skildes åt i stridshvimlet. Ingenderas stund var ännu kommen. Ubbe fortsatte sin väg, röjande den för sig med svärdet som han förde med bägge händer, och var han nu blodig på armarna ända upp till axlarna. Nu var han kommen nära sista ledet i konung Rings slagordning, det ledet, där de föraktade Telemarksboarne stodo.

Dessa sade till hvarandra, när de sågo honom komma: ”Nu behöfva vi icke på något annat ställe söka inlägga beröm; låtom blott denne stå i skottmål en stund för våra pilar, och så ringa mången det aktar att gå emot oss, må vi nu visa, hurudana män vi äro.”

Och två de yppersta bland bågskyttarna, *Hadder Hårde* och *Hroalder Tå*, siktade på Ubbe och sköto honom genom bröstet med två tolfter pilar. Fick så den bålde kämpen sin bane. Han hade dessförinnan nedlagt sex de förnämsta kämpar och sexton män från Svea och Göta riken och dessutom illa sårat elva.

Vebiorg gick i detsamma fram mot Sveahären. Först träffade hon kämpen *Sote*, och töfvade ej länge, förr än han måste segna ned på vallen för henne. Då kom Starkodder emot henne.

Mellan dem uppstod en hård kamp; men ehuru hon erhöll stora hugg af kämpen, träffade dock till slut ett hugg af henne hans haka, så att svärdet i det närmaste skar den tvärt af.

Starkodder stoppade skägget i munnen, bet däruti och höll sålunda fast hakan. Men sköldmön vann stort beröm af de rön hon aflade. Strax därefter mötte henne *Thorkil* den djärve en af konung Rings kämpar, och af honom fick *Vebiorg* sin bane.

Skedde då på en liten stund stora förändringar, så att lyckan ömsom gynnade hvardera krigshären till skiftes. Mången man förglömde där hemresan och mången blef förlamad.

Starkodder gick oakadt sina sår frimodigt fram mot fienden, och träffade han först kämpen *Hune* som han dock snart fällde, och strax därpå *Ella* som ville hämnas den förres död. Kämpen *Borger* och efter honom *Hjorter* fingo samma öde, och räknades alla dessa till de förnämsta af Haralds kämpar.

Starkodder röjde sig därpå väg med svärdet fram genom fiendehären, och öfver allt föll folk till höger och vänster för honom. Mötte han så sköldmön *Ursina* som bar kung Haralds märke, och rusade genast emot henne. Sköldmön sade till den framrusande mannen: ”Visst rasar du i striden, men nu är din dödsstund kommen.”

”Dessförinnan skall du fälla kung Haralds märke”, svarade Starkodder, huggande med detsamma af henne vänstra handen, i hvilken hon höll banestången.

Kämpen *Brahe* kom för att hämnas, men han föll genomborrad af Starkodders svärd. Nu gick Starkodder ohejdad fram en stund, och högarna af de fallne blefvo allt större vida omkring i hären. Kom då en märklig kämpe, *Gnep* den gamle mot honom. Men det gick honom som så många andra. Han fick af Starkodder sin bane och likaså kämpen *Håte*. Men Starkodder hade sjelf de svåraste sår. På halsen hade han fått ett stort hugg, likaså framuti bröstet, så att lungorna kröpo ut, och på högra handen hade han förlorat ett finger.

Då konung Harald nu blef varse, att manfallet började blifva större på hans sida, och huru stort nederlag hans hirdmän och kämpar lidit,

ställdes han sig på knä i vagnen som fört honom till striden, fattade ett saxsvärd i vardera handen och eggade hästarna till språng midt in bland fienderna, där de voro som tätast.

Han högg och stack omkring sig på alla sidor med svärdet, afhändande så mången man lifvet, fast han hvarken kunde gå eller sitta till häst. Slutligen träffade ett klubbslag den gamle konungens hufvud, så att detta remnade, och konungen föll död ur vagnen.

Odin i Brunes gestalt säges hafva gifvit Harald Hildetand sin bane. — Så snart konung Ring såg Haralds vagn tom och därpå kunde förstå, att han var död, lät han genast med stridslurarna gifva tecken, att striden skulle upphöra, tillbudande alla i fiendehären fred och skoningsmål som de äfven antogo.

Följande dagen emot morgonen lät konung Ring undersöka valplatsen för att finna sin frändes, konung Haralds lik. Först vid middagstiden fann man det under en stor hög af döda kroppar.

Ring lät nu tvätta och sköta det konungliga liket efter gammal sed. Därpå byggdes ett bål, och lades dit Haralds gyllene skeppsstam. Det kungliga liket lades öfverst på bålet som sedan antändes. När då alla de förnämsta hövdingarna gingo sörjande omkring bålet, uppmanade konung Ring dem att kasta på elden guld och vapen och det dyrbaraste de ägde att därmed föda den låga som förtärde en så stor och vittfrejdad konung.

När bålet var nedbrunnet, uppsamlades askan efter det förbrända liket och lades i en urna som jämte den häst Harald helst ridit, äfvensom hans vapen och sadel, infördes i en stor, uppkastad hög. Sedan högen var igenkastad, talade konung Ring till männen, bedjande gudarne, ”att Harald främst bland de döda måtte rida till Valhall och der uti Odins sal bereda vänner och fiender goda säten.”

Konung Ring blef nu ensam rådande öfver hela sin aflidne frändes rike, både öfver Svea och Dana välde. Till drottning ägde han konung

Gandalfs i Alfhem dotter *Alfhild som* var ganska skön till utseendet, såsom hela hennes släkt. Med henne ägde konung Ring en son som hette *Ragnar*³ och som tidigt blef mycket stor och stark, men på samma gång den skönaste man, ty derutinnan bråddes han på möder-
net.

När nu konung Ring var till åren kommen och Alfhild längesedan var död, seglade han en gång ned till Viken för att bilägga några tvistigheter som där uppkommit mellan skattkonungarna.

Där blef då hållet ett stort offer, och bland de många som fjärran ifrån infunnit sig till högtiden, var äfven en konung *Alfs* dotter till Jutland som för sin skönhets skull kallades *Alfsol*.

Den gamle konungen blef alldeles förälskad i den fagra konungadottern och begärde henne till äkta, fastän gudarne vid ett offer avstyrkte det.

Men Alfsols bröder nekade att gifva henne åt den gamle och skrynklige gubben. Ring blef häröfver högeligen vred och förkunnade därför konungasönerna krig.

Dessa vore väl modige och tappre män, men fruktade dock, att de skulle duka under i striden mot den mäktige öfverkonungen, och gåfvo därför före stridens början sin syster förgift.

Striden utföll som bröderna väntat. Manfallet vände sig snart på deras sida, och deras här flydde. När det så berättades för Ring som äfven erhållit svåra sår i striden, att Alfsol var död, lät han föra hennes lik på sitt skepp, jämte alla de fallna kämparna.

Sjelf satte han sig vid styret, där Alfsols lik var lagt helt nära invid, lät hissa seglen och antända skeppet som för en frisk vind styrde ut

³ Ragnar Lodbrok

till hafs. Ragnar, konungasonen, lät på stranden resa en hög till minne af sin fader.